



REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: III Kž 4/2020-5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u trećestupanjskom vijeću sastavljenom od sudaca Ane Garačić, kao predsjednice vijeća, te dr. sc. Zdenka Konjića, Damira Kosa, Ranka Marijana i Melite Božičević-Grbić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. B. D. i drugih, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 53/91., 39/92., 91/92., 31/93. - pročišćeni tekst, 35/93. - ispravak, 108/95., 16/96. - pročišćeni tekst i 28/96. - dalje u tekstu: OKZ RH), odlučujući o žalbi braniteljice opt. M. K., odvjetnice V. T., podnesenoj protiv presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 25. rujna 2019. broj I Kž-548/2013-7, u sjednici vijeća održanoj 16. studenog 2020.,

p r e s u d i o j e:

Žalba braniteljice opt. M. K., odvjetnice V. T. odbija se kao neosnovana te se potvrđuje drugostupanjska presuda.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Rijeci od 11. ožujka 2013. broj K-Rz-2/11, pod toč. 1) izreke, opt. M. J., M. K., S. R., V. R. i S. D. proglašeni su krivima da su počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, za koje su, na temelju iste zakonske odredbe, opt. M. J., M. K., S. R. i V. R. osuđeni na kaznu zatvora od dvadeset godina svaki, dok je opt. S. D. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina, a pod toč. 2) izreke opt. B. D. i S. B. proglašeni su krivima da su počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH u vezi čl. 28. OKZ RH, za koje djelo su, na temelju čl. 120. st. 1. OKZ RH, osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina svaki.

Na temelju čl. 132. st. 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 110/97., 27/98., 59/98., 112/99., 58/02., 143/02. i 115/06. - dalje u tekstu: ZKP/97.) oštećenici su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnicu.

Na temelju čl. 122. st. 1. u vezi s čl. 119. st. 1. i 2. toč 1., 4., 6. i 8. ZKP/97, odlučeno je da su optuženici dužni naknaditi efektivne troškove kaznenog postupka svaki u iznosu kako je to navedeno u izreci te presude, kao i troškove paušala u iznosu od 2.000,00 kuna svaki, s time da će se o ostalim troškovima naknadno donijeti još posebno rješenje.

Drugostupanjskom presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 25. rujna 2019. broj I Kž-548/2013-7 odbijene su kao neosnovane žalbe opt. B. D., S. B., M. J., M. K., S. R., V. R. te S. D. i potvrđena je prvostupanjska presuda.

Protiv te presude suda drugog stupnja žalbu je podnijela braniteljica opt. M. K., V. T., odvjetnica iz R., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni i troškovima kaznenog postupka, s prijedlogom da se ukinu prvostupanjska i drugostupanjska presuda u cijelosti i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba optuženika nije osnovana.

Iako braniteljica optuženika u uvodu žalbe kao osnovu pobijanja drugostupanjske presude navodi bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, tu žalbenu osnovu niti jednom riječi ne obrazlaže u smislu navođenja o kojoj se bitnoj povredi radi i u čemu se ona sastoji. Ispitujući pobijanu presudu u tom dijelu po službenoj dužnosti, sukladno čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08., ovaj sud trećeg stupnja nije utvrdio da bi drugostupanjski sud počinio neku od bitnih povreda na koje je ovaj trećestupanjski sud dužan paziti po službenoj dužnosti. Slijedom navedenog, žalba braniteljice optuženika zbog bitne povrede nije osnovana.

Pobijajući utvrđeno činjenično stanje, žaliteljica ponavlja razloge već iznesene protiv prvostupanjske presude uz daljnje negiranje počinjenja kaznenog djela, pri čemu suštinski ističe da su prvostupanjski i drugostupanjski sud jednostrano i brzo, ali pogrešno zaključili o identitetu optuženika u konkretnom slučaju, budući da postoji više osoba sa istim imenom i prezimenom i sa istim mjestom prebivališta, pa smatra da se bez prave identifikacije nije nedvojbeno mogao utvrditi identitet navodnog počinitelja kaznenog djela.

Razmatrajući izložene žalbene prigovore kojima se u suštini ne iznosi ništa nova što optuženik već nije naveo u žalbi protiv prvostupanjske presude i što drugostupanjski sud nije ocjenjivao, ovaj sud trećeg stupnja nalazi da braniteljica optuženika žalbenim prigovorima nije dovela u sumnju razloge na kojima je utemeljena prvostupanjska i drugostupanjska presuda, jer su u tim presudama sudovi u pogledu svih odlučnih činjenica pa tako i onih koji se žalbom ponovo pokušavaju dovesti u sumnju u obrazloženju svojih presuda dali u svemu uvjerljive i prihvatljive razloge.

Suprotno žalbenim navodima, nije u pravu žaliteljica kada tvrdi da sudovi nisu nedvojbeno utvrdili da bi upravo on bio na inkriminiranom mjestu i u inkriminirano vrijeme, te da u tom pogledu nije utvrđen njegov identitet. Naime, u odnosu na opt. M. K. pravilno su

sudovi, a što prihvaća i ovaj sud trećeg stupnja, na temelju iskaza svjedoka očevidaca utvrdili da je optuženik kao komandir milicije tzv. SAO Krajine, a koja se u to vrijeme nalazila u sastavu TO D., ne samo izdavao naredbe da se prikupljaju civili na području H. D. i okolnih mjesta, već je isti u tome i osobno sudjelovao, znajući pritom od početka kakva će biti krajnja sudbina civila koji su bili zatočeni u Vatrogasnom domu (svjedoci S. S., B. K. i M. Č.). Pritom je po prvostupanjskom sudu, a što je pravilno prihvatio i sud drugog stupnja, ispravno otklonjena kao neistinita i neuvjerljiva obrana optuženika u kojoj je isti tvrdio da se u inkriminiranom razdoblju nije nalazio na području H. D., već da je u to vrijeme boravio kod svoje sestre, koja živi na području Republike Srbije, pa stoga nije mogao sudjelovati u počinjenju ovog kaznenog djela, s obzirom da je iz suglasnih i identičnih iskaza svjedoka M. P., J. P., M. B., M. S., S. K., S. S., M. P. T. i osobito bratića optuženika Đ. U. na potpuno nedvojben način utvrđeno da su svi oni u inkriminiranom razdoblju viđali optuženika u uniformi i s naoružanjem na području H. D., te i oni u cijelosti potvrđuju iskaze svjedoka koji su naveli da su ga osobno viđali u i oko Vatrogasnog doma u predmetnom razdoblju. Iz svih navedenih razloga i prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, optuženikova obrana alibijem u konkretnoj situaciji osnovano nije prihvaćena po sudovima prvog i drugog stupnja.

Osim toga, žaliteljica bezuspješno i neosnovano u žalbi ponavlja tvrdnju da činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno, jer da sudovi nisu u postupku putem nadležnih tijela u Republici Bosni i Hercegovini provjerili navode njegove obrane, a posebno o njegovom kretanju u inkriminirano vrijeme. Ovo iz razloga, jer su u tom pogledu navedena jasna, precizna i nedvosmislena utvrđenja prvostupanjskog suda vezano za boravak optuženika u inkriminirano vrijeme, koja utvrđenja je ispravno i prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, pravilno prihvatio i drugostupanjski sud. Pritom, ovaj sud trećeg stupnja nalazi osnovanim odluke suda prvog i drugog stupnja u dijelu u kojem je utvrđeno kretanje i boravak optuženika u inkriminiranom razdoblju, te je činjenično stanje u odnosu na ovu odlučnu činjenicu, suprotno navodima iz žalbe, na pravilan i potpun način utvrđeno.

Slijedom navedenog, nije osnovana žalba braniteljice optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje sudovi prvog i drugog stupnja su ispravno primijenili odredbe kaznenog zakona kada su djelatnost optuženika opisanu u pobijanoj presudi pravno označili kao kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Iako braniteljica optuženika u uvodu žalbe navodi da se žali i zbog povrede kaznenog zakona, ona tu žalbenu osnovu sadržajno posebno ne obrazlaže, već u tom dijelu zapravo pobija utvrđeno činjenično stanje, tako da se u ovom slučaju radi o tzv. posrednom pobijanju primijenjenog kaznenog zakona. Međutim, ispitujući u tom dijelu pobijanu presudu po službenoj dužnosti, sukladno čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08., ovaj sud trećeg stupnja nije utvrdio da bi na štetu optuženika bio povrijeđen kazneni zakon.

Pobijajući presudu zbog odluke o kazni, braniteljica optuženika ističe da mu sudovi nisu uzeli u obzir kao olakotnu okolnost protek vremena od navodnog počinjenja kaznenog djela.

Međutim, prema ocjeni ovoga suda, prvostupanjski i drugostupanjski sud su u svojim presudama ispravno ocijenili sve okolnosti koje su od značaja za odluku o kazni i njenoj

individualizaciji iz čl. 47. KZ/11., te su navedene okolnosti i pravilno vrednovali, a potom ih u svojim odlukama i detaljno obrazložili. Naime, određujući vrstu i mjeru kazne u konkretnom slučaju, sudovi su ispravno u presudama cijenili kao olakotno da optuženik do sada nije bio osuđivan, a kao otegotno činjenicu da je kazneno djelo počinjeno mahom prema starijem stanovništvu, nemoćnim i bolesnim ljudima koji nisu bili u mogućnosti pružiti bilo kakav otpor i koji zbog svoje dobi i zdravstvenog stanja nisu predstavljali bilo kakvu opasnost. Stoga, žalbom istaknuta tvrdnja da je optuženiku trebalo kao olakotno cijeniti i protek vremena od počinjenja djela, u situaciji konkretnog kaznenog djela, te okolnostima u kojima je ono počinjeno, prema ocjeni ovog trećestupanjskog suda, nije osnovana.

Prema tome, cijeneći sve prethodno navedene olakotne i otegotne okolnosti i po ocjeni ovog suda trećeg stupnja, izrečena kazna zatvora u trajanju od dvadeset godina za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH u svemu je primjerena kako личности optuženika, tako i svim okolnostima počinjenog kaznenog djela za koje je proglašen krivim. Tako izrečenom kaznom postići će se specijalno preventivna ali i generalno preventivna svrha kažnjavanja iz čl. 41. KZ/11., te će u adekvatno utjecati na optuženika i na sve građane da ne čine kaznena djela, te da shvate pravednost kažnjavanja njihovih počinitelja.

Budući su tijekom postupka nastali efektivni troškovi za optuženikovu braniteljicu po službenoj dužnosti, odvjetnicu V. J. u iznosu od 2.829,00 kuna, te putni troškovi za svjedoka S. B. u iznosu od 100,00 kuna, kao i troškovi paušala u iznosu od 2.000,00 kuna, sudovi su sukladno zakonu obvezali optuženika na njihovo plaćanje. Stoga, suprotno neobrazloženoj žalbi braniteljice optuženika u tom dijelu, ukoliko bi njegovo imovinsko stanje u vrijeme izvršenja odluke o troškovima bilo takvo da bi plaćanjem troškova bilo dovedeno u pitanje njegovo uzdržavanje, prema čl. 148. st. 6. ZKP/08., on može obrazloženim zahtjevom od predsjednika prvostupanjskog vijeća zatražiti oslobođenje od dužnosti njihove naknade.

Slijedom naprijed svega izloženog, trebalo je na temelju čl. 482. ZKP/08. presuditi kao u izreci ove trećestupanjske presude.

Zagreb, 16. studenog 2020.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v.r.